

Toelichting op de Uniforme Productnamenlijst (UPL)

Inhoud

Toelichting op de Uniforme Productnamenlijst (UPL).....	1
Inleiding	2
Voor wie is deze toelichting?.....	2
Waarom een Uniforme Productnamenlijst?	2
Achtergrond en aanleiding	2
Gebruik van de UPL	3
Samenwerkende Catalogi en de UPL	3
De Uniforme Productnamenlijst in de praktijk	5
Basiskennmerken.....	5
Grondslagen.....	6
Aantekening of notitie.....	6
Bijbehorende bestuurslagen	6
Komt-Voor-Als en Categorie/Thema	7
Doelgroep, producttype en autonomie/medebewind	8
Kenmerken voor specifieke toepassingen	8
Machtigen	8
Dienstenwet	8
Single Digital Gateway	8
Wmebv	9
Registers	9
UPL Actueel en Historisch	9
Meerdere grondslagen, meerdere regels	9
De volledige UPL	10
Wijzigingen in de UPL	11
Over vervallen en opgevolgde productnamen.....	11
Gebruik van de UPL in Samenwerkende Catalogi door redacteurs	13
Gebruik van de UPL in Samenwerkende Catalogi door afnemers.....	17
Geschiedenis.....	19

Inleiding

Voor wie is deze toelichting?

Dit document bevat een toelichting op de Uniforme Productnamenlijst (UPL) en de toepassingen daarvan, en hoe deze gebruikt kan worden als onderdeel van Samenwerkende Catalogi.

Deze toelichting is bedoeld voor iedereen die wil weten:

- Wat de UPL is;
- Hoe de UPL tot stand is gekomen en wordt beheerd;
- Hoe hij deze kan gebruiken bij het publiceren van eigen informatie;
- Hoe hij de UPL kan integreren in eigen toepassingen.

Waarom een Uniforme Productnamenlijst?

De Uniforme Productnamenlijst is een lijst met een eenduidige identificatie van producten en diensten die de Nederlandse overheid biedt aan burgers en bedrijven. Iedere overheidsorganisatie is vrij om te bepalen wat haar producten en diensten zijn en welke naam zij daaraan geeft. Met name bij gemeenten zorgt dat voor een veelvoud aan producten en diensten, die eigenlijk in essentie hetzelfde zijn.

Daarnaast zijn er vele ontwikkelingen binnen de overheid die ieder een eigen 'lijstje' producten en diensten hanteren. Om de vindbaarheid en het hergebruik van productinformatie te verbeteren en interoperabiliteit te bevorderen is de Uniforme Productnamenlijst (UPL) ontwikkeld.

De UPL zorgt voor synergie in het heterogene productaanbod van de overheid. De uniforme productnamen worden gebruikt om op een eenduidige manier de productinformatie van de overheid in voorzieningen te integreren, ongeacht bestuurslaag, naamgeving of granulariteit. De UPL voorkomt dat op verschillende plekken in de overheid verschillende 'lijstjes' worden bijgehouden voor producten en diensten.

De lijst bestaat op dit moment uit uniforme productnamen van provincies, waterschappen en gemeenten, plus producten van de Rijksoverheid, inclusief kenmerken van producten en diensten zoals wettelijke grondslag, doelgroep, thema, komt-voor-als. De dataset is op te vragen in verschillende formaten voor zowel mens als machine.

Achtergrond en aanleiding

De Nederlandse overheid levert producten en diensten aan de samenleving: paspoorten, vergunningen, toeslagen, maar bijvoorbeeld ook informatie. Daarbij is een onderscheid te maken tussen burgers en bedrijven. De overheid bestaat uit een groot aantal organisaties die hun aanbod aan producten en diensten veelal op verschillende manieren aanbieden. Voor burgers en bedrijven is dat niet altijd handig: voor een enkele activiteit hebben zij soms verschillende producten van verschillende organisaties nodig. Het gebundeld en op maat aanbieden van producten en diensten, bijvoorbeeld wanneer iemand werkloos wordt of een restaurant wil beginnen, kan alleen als de overheidsorganisaties afspraken maken over de manier waarop ze hun producten en diensten aanbieden. Een complicerende factor is dat lokale of regionale overheden dezelfde producten verschillend kunnen benoemen en indelen.

Bij de ontwikkeling van (landelijke of decentrale) voorzieningen rondom producten en diensten komt het voor dat telkens weer een nieuwe lijst in het leven wordt geroepen met producten en diensten, wat de interoperabiliteit niet ten goede komt.

De Uniforme Productnamenlijst is een middel om met deze diversiteit om te gaan. Een lijst waarop identificatiekenmerken en eenduidige namen voor producten en diensten van alle overheden staan. Aan de autonomie van de betreffende organisaties wordt daarbij niet getornd: deze mogen zelf bepalen welke producten en diensten zij aanbieden en hoe ze die noemen en presenteren. Door deze producten en diensten in de productcatalogus (of op de website) wel te labelen met de eenduidige 'uniforme productnamen' is duidelijk waar het over gaat, en kunnen andere partijen (bijvoorbeeld websites als het Digitaal Ondernemersplein of Rijksoverheid.nl) burgers en ondernemers de informatie op maat en gebundeld voorschotelen. Hergebruik van productinformatie wordt daardoor mogelijk.

Gebruik van de UPL

De Uniforme Productnamenlijst kan helpen in situaties waar het nuttig is om één standaard te hebben voor producten en diensten. Vooral wanneer gemeenten, met hun pluriforme aanbod aan producten en diensten, samen moeten werken aan dienstverlening of met landelijke voorzieningen, helpt het als er een eenduidig overzicht van producten en diensten is.

Mogelijke toepassingen van de UPL zijn:

- Hulpmiddel bij wegwijzer naar informatie van de overheid, zoals het gebundeld aanbieden van diensten rondom een levensgebeurtenis of proactieve dienstverlening;
- Hulpmiddel bij portfoliomanagement, zoals het aan elkaar knopen van alle interne processen, gegevens, formulieren of zaken rondom een bepaalde dienst;
- Hulpmiddel bij het samenwerken/informatie uitwisselen met andere overheden, zoals met de vier nationale portalen in het kader van de Single Digital Gateway;
- Als inspiratiebron bij het aanmaken en beheren van de producten/dienstencatalogus of informatievoorziening op de website;
- Als bron voor het stimuleren en monitoren van compliancy, bijvoorbeeld wat betreft de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, de Single Digital Gateway of de Dienstenwet

De Vereniging Nederlandse Gemeenten kent de UPL een centrale rol toe in de dienstverleningsarchitectuur, in relatie tot bijvoorbeeld de zaaktypecatalogus en het AVG verwerkingsregister en het labelen van gemeentelijke producten en diensten met kenmerken vanuit de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Zie ook de onderstaande paragraaf 'kenmerken voor specifieke toepassingen'.

Samenwerkende Catalogi en de UPL

Informatie over de producten en diensten van alle Nederlandse overheidsorganisaties is opgenomen in de Samenwerkende Catalogi collectie: een online raadpleegbare verwijzindex. Deze productinformatie wordt dagelijks opgehaald uit de systemen van die organisaties. Voor gemeenten, provincies en waterschappen wordt deze koppeling veelal verzorgd door leveranciers van productcatalogi of het Content Management Systeem waarmee de producten en

diensten op de website worden getoond. De producten van de Rijksoverheid worden aangeboden door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor ondernemersproducten en het Ministerie van Algemene Zaken (AZ) – voor burgerproducten.

De Standaard voor Samenwerkende Catalogi zorgt ervoor dat al deze organisaties bepaalde (metadata) kenmerken over hun producten en diensten uitwisselen: een productnaam, omschrijving, doelgroep, etc. Ook de Uniforme Productnaam is zo'n metadata kenmerk.

Door een open, gestandaardiseerd koppelvlak kan zo het gehele productaanbod van de Nederlandse overheid op een eenduidige manier worden geraadpleegd. Landelijke websites als www.overheid.nl of www.ondernemersplein.nl maken hier gebruik van. Ook decentrale overheden kunnen dit koppelvlak integreren in hun voorzieningen, zoals de zoekfunctie op de website, het Klant Contact Centrum (KCC) of de chatbot. Op die manier kan het productaanbod van de gehele overheid worden aangeboden aan burgers en bedrijven.

De Samenwerkende Catalogi standaard en collectie worden in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) beheerd door Logius. Meer informatie hierover is te vinden op de website van Logius: <https://www.logius.nl/diensten/samenwerkende-catalogi/>

De Uniforme Productnamenlijst in de praktijk

De lijst en een toelichting daarop zijn te vinden op:

<https://standaarden.overheid.nl/upl>

De UPL is ook een dataset en daarom terug te vinden via het dataportaal van de overheid: <https://data.overheid.nl/dataset/uniforme-productnamenlijst>

De begrippen en definities zijn beschreven in de Stelselcatalogus:

https://www.stelselcatalogus.nl/registraties/begrip?id=http://opendata.stelselcatalogus.nl/sca/id/begrip/uniforme_productnaam en in onderstaande figuur opgenomen. Een machine leesbare versie van het informatiemodel is te vinden op: https://opendata.stelselcatalogus.nl/sca/doc/begrip/uniforme_productnaam

Begrip Uniforme productnaam

The screenshot shows a web page titled 'Begrip Uniforme productnaam'. It is divided into two main sections: 'Gegevens over het begrip' and 'Onderliggende gegevenselementen'. The 'Gegevens over het begrip' section contains a table with the following data:

Gegevens over het begrip	
Registratie	Samenwerkende Catalogi (SCa)
Definitie	Uniforme productnaam volgens de Uniforme Productnamenlijst.
Toelichting	Dit is een lijst met uniforme naamgeving voor de producten en diensten van de Nederlandse overheid ter identificatie.
Eigenaar	Logius
Relaties	Overheidsdienst Thema
Kwaliteit	Inhoudelijke kwaliteitsbewaking in overleg met de sector. Updates vinden 4 keer per jaar plaats.
Referentie	http://opendata.stelselcatalogus.nl/sca/id/begrip/uniforme_productnaam

The 'Onderliggende gegevenselementen' section lists the following elements:

- [Bestuurslaag](#)
- [Doelgroep](#)
- [Europese noodzaak](#)
- [Grondslag](#)
- [Komt voor als](#)
- [Naam](#)
- [URI](#)
- [Wettelijke herkomst](#)
- [Wettelijke productsoort](#)

De gegevenselementen worden in het onderstaande verder toegelicht.

Basiskenmerken

De UPL kent de volgende basiskenmerken:

- Label: de productnaam voor menselijk gebruik, bijvoorbeeld: bijzonderebijstandsuitkering
- URI: een unieke identificerende sleutel (ResourceIdentifier) voor machinegebruik, bijvoorbeeld: <http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/bijzBijstUitk>
- Startdatum: nieuw toegevoegde productnamen worden voorzien van een startdatum. Dit betreft de datum waarop de productnaam is toegevoegd aan de UPL, en niet de datum vanaf wanneer het product wordt aangeboden of de betreffende wet van kracht is geworden. Omdat in de beginjaren van de UPL geen startdatum werd bijgehouden, is deze niet voor elke productnaam ingevuld
- Einddatum (indien van toepassing): van toepassing bij productnamen die vervallen zijn of 'opgevolgd' zijn door een andere productnaam

- Opvolger (indien van toepassing): van toepassing bij productnamen die 'opgevolgd' zijn door een andere productnaam

Een voorbeeld van een productnaam met een opvolger :

UniformeProductnaam	URI	einddatum	opvolger	opvolgerURI
aanschrijving gemeente	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanschrijving_gemeente	2017-11-28	aanschrijving	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanschrijving

Grondslagen

- Grondslag: een identifier (URI) voor de wettelijke grondslag voor het product; deze hebben in de UPL een eigen identiteit;
- Grondslag label: de wettelijke grondslag voor het product, in tekst;
- Grondslag link: een link naar de wettelijke grondslag op www.wetten.nl conform de Juriconnect standaard.

Bijvoorbeeld in het geval van de bijzonderebijstandsuitkering zijn de grondslag:

- URI: http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/Pw_art_35
- Label: Artikel 35 Participatiewet
- Link: <https://wetten.overheid.nl/jci1.3:c:BWBR0015703&hoofdstuk=4&paragraaf=4.1&artikel=35>

Aantekening of notitie

Met het kenmerk 'aantekening' (ook wel 'notitie') wordt een korte toelichting gegeven op wat met de productnaam bedoeld wordt, vaak gebaseerd op de grondslag. Oorspronkelijk is dit kenmerk alleen ingevuld voor producten waarbij mogelijk onduidelijkheid kon bestaan over de betekenis. Sinds 2025 worden geleidelijk ook alle andere productnamen voorzien van dit kenmerk, zodat uiteindelijk voor alle productnamen een korte beschrijving beschikbaar is. Deze (korte) teksten zijn bedoeld voor interpretatie door de toepassers van de UPL zoals redacteuren, en niet zozeer als redactionele teksten voor burgers en bedrijven.

Bijbehorende bestuurslagen

- Welk type organisatie biedt het betreffende product aan? Dat kan zijn: gemeente, provincie, waterschap of Rijksoverheid.

Met de kenmerken Rijk, Waterschap, Provincie en Gemeente wordt bedoeld: welk organisatietype biedt het betreffende product aan? Omdat lang niet alle productnamen voor alle organisaties relevant zijn, wordt de UPL ook gepresenteerd als een set aparte overzichten specifiek voor elke bestuurslaag (gemeente, provincie, waterschap, Rijk voor burgers en Rijk voor bedrijven). Deze overzichten bevatten een subset van de volledige UPL: alleen die (actuele) productnamen die voor de betreffende bestuurslaag relevant zijn. Deze overzichten zorgen ervoor dat redacteuren niet geconfronteerd worden met de honderden producten die voor hun organisatie niet van toepassing zijn. Sommige productnamen, zoals 'bezwaar', zijn relevant voor meerdere of zelfs alle bestuurslagen en zullen daarom ook op meerdere lijsten voorkomen. Het is in een Samenwerkende Catalogi publicatie wel toegestaan om informatie over producten van andere overheden op te nemen, bijvoorbeeld wanneer een gemeente haar inwoners informatie wil aanbieden over huurtoeslag. In dat geval wordt de

uniforme productnaam dus niet uit de gemeentelijst maar uit de volledige lijst gekozen.

Komt-Voor-Als en Categorie/Thema

- Alternatieve productnamen: hoe het product in de praktijk ook wel genoemd wordt (de zgn. 'Komt-Voor-Als-lijst');
- Categorie/Thema: indeling naar beleidsterrein volgens de Taxonomie Beleidsagenda (TBA) en de Thema indeling voor Officiële Publicaties (TOP).

Voor zowel de Komt-Voor-Als-lijst als de categorie wordt een apart overzicht aangeboden (UPL-Komt-Voor-Als resp. UPL-Thema). Deze beide overzichten bevatten alle Uniforme Productnamen (inclusief inmiddels vervallen productnamen) met daarbij de relevante alternatieve namen en thema's.

Bijvoorbeeld:

aanwijzing inzamelaar	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanwInzam	inzameling geld of goederen vergunning
aanwijzing inzamelaar	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanwInzam	klleding- en textielinzameling vergunning
aanwijzing inzamelaar	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanwInzam	klleding-, papier- en textielinzameling vergunning
aanwijzing inzamelaar	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanwInzam	klledinginzameling
aanwijzing inzamelaar	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanwInzam	klledinginzameling vergunning
aanwijzing inzamelaar	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanwInzam	textielinzameling vergunning
aanwijzing inzamelaar	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanwInzam	textielinzamelingsvergunning
achternaamwijziging	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/achternaamwijziging	achternaam wijziging
achternaamwijziging	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/achternaamwijziging	geslachtsnaamwijziging
achternaamwijziging	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/achternaamwijziging	naamwijziging

UniformeProductnaam	URI	Thema	ThemaURI
UPL-naam nog niet beschikbaar	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/UPL-naam_nog_niet_beschikbaar		
aanduiding naamgebruik	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanduiding_naamgebruik		
aanleunwoning	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanleunwoning	Zorg en gezondheid	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/Zorg_en_gezondheid
aanpassing zelfgebouwd vliegtuig melding	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanpZelfbVliegtMeld	Verkeer	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/Verkeer_(thema)
aanschrijving	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/aanschrijving	Bestuur	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/Bestuur

De thema's uit de Taxonomie Beleidsagenda zijn te vinden op:

<https://standaarden.overheid.nl/owms/terms/TaxonomieBeleidsagenda.html>

Meer over de TOP thema's is te vinden op:

<https://standaarden.overheid.nl/owms/4.0/doc/waardelijsten/thema-indeling-voor-officiële-publicaties>

Doelgroep, producttype en autonomie/medebewind

Met de kenmerken 'burger' en 'bedrijf' wordt een indicatie gegeven voor wie het betreffende product relevant zou kunnen zijn. De kenmerken 'aanvraag', 'subsidie', 'melding' en 'verplichting' geven aan of het betreffende product één van deze typen betreft, waarbij 'subsidie' een specifieke vorm van 'aanvraag' is. Producten die niet met een van deze kenmerken gelabeld zijn, betreffen doorgaans 'informatieproducten'. De kenmerken 'autonomie' en 'medebewind' geven aan of het een product betreft dat decentrale overheden wel of niet aanbieden als gevolg van landelijke wetgeving (zoals het paspoort). Deze kenmerken maken het mogelijk om een nog specifiekere subset van productnamen te selecteren via Samenwerkende Catalogi, bijvoorbeeld: alle provinciale subsidies voor ondernemers.

Kenmerken voor specifieke toepassingen

Sommige toepassingen binnen de overheid richten zich op bepaalde groepen producten en diensten. Daarom is er voor enkele van deze ontwikkelingen gekozen de uniforme productnamen van een kenmerk te voorzien: Machtigen, de Dienstenwet, Registerproducten, de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer en de Single Digital Gateway (SDG).

Machtigen

Machtigen betreft de mogelijkheid om anderen te machtigen voor het afnemen van bepaalde overheidsproducten. Dat is bijvoorbeeld het geval bij wettelijke vertegenwoordiging (bewindvoering, curatele en mentorschap), maar ook vrijwillige machtiging. Deze kenmerken zijn ingevuld door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) – pilot Machtigen¹. Om te voorkomen dat alle gemeenten individueel hun producten en diensten (met eigen naamgeving) moeten registreren voor machtiging, wordt gekeken naar inzet van de UPL, initieel voor de producten die nu met deze kenmerken zijn aangeduid.

Dienstenwet

Het kenmerk Dienstenwet geeft aan dat het betreffende product onder de Dienstenwet *zou kunnen vallen* en is nadrukkelijk indicatief en niet-limitatief. Het betreft een inschatting van Logius op basis van het wettelijk kader. Bestuursorganen blijven altijd zelf verantwoordelijk voor het inventariseren van hun eigen Dienstenwetproducten en het publiceren van informatie daarover.

Single Digital Gateway

De Single Digital Gateway (SDG) is de Europese verordening die lidstaten onder meer vraagt informatie over bepaalde producten en diensten in twee talen aan te bieden en beschikbaar te stellen via een eenduidige toegangspoort. In Nederland werken gemeenten, provincies, waterschappen en de Rijksoverheid samen aan de implementatie van de SDG. In dit verband zijn diverse producten aangemerkt als

---

¹ <https://vng.nl/projecten/uniforme-productnamen-lijst-upl> en <https://vng.nl/artikelen/machtigingsvoorziening>

relevant voor de SDG. Deze zijn in de UPL voorzien van de betreffende SDG code, corresponderend met het 'informatiegebied' genoemd in bijlage 1 van de Europese SDG verordening en de 'procedure' genoemd in bijlage 2. Het inhoudelijk beheer van deze kenmerken ligt bij het Beheeroverleg Informeren Decentrale Overheden (BIDO) waarin de betreffende organisaties samenwerken, gecoördineerd door het Bureau Nationaal Coördinator SDG NL.

Wmebv

Wat betreft de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer bevat de UPL twee kenmerken: 'digitaal kanaal' en 'bewijs', waarbij het eerste wil zeggen of de betreffende dienst via een digitaal kanaal moet kunnen worden afgehandeld (ja of nee), zoals gesteld in de Wmebv. Het kenmerk 'bewijs' is momenteel gevuld met de waarde 'in persoon' voor die diensten waarbij de betrokkene 'in persoon' moet verschijnen als bewijs voor zijn of haar identiteit. Deze kenmerken zijn ingevuld door het Wmebv project van VNG² en gelden nadrukkelijk alleen voor gemeenten. Deze kenmerken zijn ook voorzien van een wijzigingsdatum.

Registers

Tot slot zijn er nog de kenmerken voor registerproducten: 'register inzage' en 'register bijhouding'. Registerproducten zijn producten waar sprake is van een wettelijke registratie, zoals het diplomaregister en het fietsenregister. Met dit kenmerk is het mogelijk de verbinding te maken met dataportalen.

UPL Actueel en Historisch

De volledige UPL bevat honderden productnamen: het is immers een afspiegeling van het volledige productaanbod van de Nederlandse overheid! Op de UPL-pagina worden daarom twee manieren geboden om de UPL te bekijken:

- De volledige UPL (UPL historisch - alle productnamen die ooit zijn opgevoerd);
- De actuele UPL (op een bepaalde standdatum). Vervallen productnamen en producten die zijn 'opgevolgd' worden hier weggelaten.

UPL	html	plain	csv	json	tsv	xml
Actueel						
UPL	html	plain	csv	json	tsv	xml
Historisch						

Alle overzichten van Uniforme Productnamen zijn in verschillende technische formaten beschikbaar, zodat ze eenvoudig in een willekeurig systeem kunnen worden ingeladen voor geautomatiseerde verwerking, zoals integratie in een redactieomgeving van een Content Management Systeem. Daarnaast is er uiteraard een versie die door menselijke gebruikers is te bekijken (HTML).

Meerdere grondslagen, meerdere regels

Uniforme Productnamen kunnen meerdere grondslagen hebben. In dat geval wordt in de overzichten op standaarden.overheid.nl/upl de productnaam op meerdere regels getoond, waarbij alle gegevens hetzelfde zijn behalve de grondslag. Er is in dat geval dus maar één productnaam.

² <https://vng.nl/wmebv>

Bijvoorbeeld: in het kader van de handhaving kunnen de aanbieders gemeente, waterschap en provincie een aanschrijving laten uitgaan. Daarin wordt een overtreder gewaarschuwd dat hij maatregelen moet nemen om te voorkomen dat hem een dwangsom wordt opgelegd of dat bestuursdwang wordt toegepast. De productnaam (aanschrijving) is voor alle aanbieders gelijk, maar de grondslag is verschillend (Gemeentewet, Provinciewet of Waterschapswet). Die verschillende grondslagen worden echter bij alle aanbieders getoond.

Wanneer er dus meerdere regels in de tabel staan met dezelfde uniforme productnaam, betreft het slechts één productnaam met meerdere grondslagen.

De volledige UPL

Om de volledige verzameling met alle productnamen en alle kenmerken te verkrijgen (bijvoorbeeld ten behoeve van integratie in een CMS) kunnen de volgende overzichten worden gebruikt:

- UPL historisch
- UPL Komt-Voor-Als
- UPL Thema
- UPL-notities
- UPL-registerproducten
- UPL-vertegenwoordiging
- UPL-Wmebv
- SDG-informatiegebieden
- UPL-SDG-informatiegebied
- SDG-gebeurtenissen
- UPL-SDG-gebeurtenis

Uiteraard kunnen al deze overzichten in diverse formaten worden opgevraagd.

Wijzigingen in de UPL

Het aanbod van producten en diensten van de overheid verandert in de loop van de tijd, bijvoorbeeld als gevolg van wijziging van de wetgeving die meestal plaatsvindt op de vaste verandermomenten 1 januari en 1 juli. Overheden kunnen altijd voorstellen aandragen voor nieuwe of ontbrekende productnamen, wijzigingen of andere opmerkingen door een mail te sturen naar samenwerkende-catalogi@logius.nl. Logius voert wijzigingen in de UPL vier keer per jaar door. Van alle mogelijke wijzigingen zal uiteindelijk bepaald moeten worden of de producten op de lijst worden toegevoegd, aangepast of verwijderd. Ook zal er een eenduidige productnaam gekozen moeten worden. Gezien de diversiteit van namen voor hetzelfde product bij verschillende overheidsorganisaties is het bepalen van één uniforme naam voor dat product een kwestie van afstemmen en besluiten nemen. Daar waar nodig stemt Logius af met koepelorganisaties en leveranciers van productcatalogi.

Bij het bepalen van nieuwe productnamen en het verwerken van wijzigingen gebruikt Logius de volgende uitgangspunten:

- Daar waar consensus bestaat over het granulariteitsniveau van producten en diensten wordt aangesloten bij hoe het product door organisaties wordt aangeboden;
- Daar waar geen consensus bestaat over het granulariteitsniveau hebben specifieke productnamen in principe de voorkeur boven generieke;
- Het wettelijk kader biedt vaak uitkomst. Op grond van het legaliteitsbeginsel zal er voor alle overheidsproducten waarvan verplicht gebruik gemaakt moet worden, een wettelijke grondslag moeten bestaan. In al die gevallen geeft de wet een definitie van producten en biedt zij een objectieve norm voor de meest gebruikelijke benaming. Verder kan ervan worden uitgegaan dat de meeste professionals een product bij zijn wettelijke benaming kennen;
- Voor gemeentelijke producten bieden de modelverordeningen van VNG vaak een vergelijkbare basis;
- Het wettelijk kader is in veel gevallen ook bepalend voor de fijnmazigheid of granulariteit: de productnaam dekt daarom vaak de lading van welke aspecten van het product of stappen in het proces er in een artikel worden geregeld. Regelt een artikel bijvoorbeeld slechts de inzage in een register, dan is de productnaam 'inzage' in dat register; regelt het artikel meer, dan wordt de naam van het register als productnaam gebruikt. Bijvoorbeeld: 'octrooieregister': artikel 19 Rijksoctrooiwet 1995 regelt dat er een register wordt bijgehouden, wie dat doet, hoe dat moet gebeuren en dat daaruit gegevens kunnen worden verstrekt. Niet expliciet dat het kan worden ingezien; voor het antenneregister worden inzage en registratie in aparte wetsartikelen geregeld en dus twee aparte productnamen gehanteerd;
- Uit praktische overwegingen en behoefte kan het voorkomen dat meerdere granulariteitsniveaus worden gehanteerd. Zo bestaat er bijvoorbeeld zowel een uniforme productnaam 'subsidie' als 'energiesubsidie' en zowel 'reisdocument' als 'paspoort';
- Tot slot is op de UPL-pagina een schrijfwijzer te vinden: een leidraad voor de uniforme naamgeving van producten en diensten.

Over vervallen en opgevolgde productnamen

Wijzigingen kunnen niet van de een op de andere dag worden doorgevoerd, omdat de UPL wordt gebruikt door een groot aantal organisaties met hun eigen systemen en redacties. De UPL bevat daarom zowel de actuele als de verouderde

productnamen. Organisaties kunnen zo geleidelijk hun systemen aanpassen aan de nieuwe namen.

Naast de introductie van nieuwe productnamen bestaan er twee soorten wijzigingen:

- Productnamen komen te vervallen;
- Productnamen worden vervangen (of 'opgevolgd') door een andere productnaam.

Een voorbeeld van een vervallen productnaam:

- Productnaam 'stads- en dorpsvernieuwingssubsidie' is beëindigd omdat de Wet op de stads- en dorpsvernieuwing in 2008 is ingetrokken.

Twee voorbeelden van een 'opgevolgde' productnaam:

- Productnaam 'aanschrijving gemeente' is beëindigd per 28-11-2017 en opgevolgd door productnaam 'aanschrijving'. Het betreffende product (en de wettelijke grondslag) geldt immers niet alleen voor gemeenten maar ook voor bijvoorbeeld waterschappen. De naam is daarom veranderd in een meer generieke;
- Productnaam 'rollator' is beëindigd per 28-11-2017 en opgevolgd door productnaam 'loophulpmiddel'. De nieuwe naam is meer generiek en sluit beter aan bij de indeling van www.regelhulp.nl, de catalogus die door veel gemeenten wordt gebruikt.

In het eerdergenoemde overzicht 'UPL met historie' zijn zowel de actuele productnamen te vinden als de vervallen en opgevolgde productnamen met hun einddatum en eventuele opvolger.

Bij het toekennen van Uniforme Productnamen aan producten en diensten wordt zoals gezegd het gebruik van de oude namen gedoogd vanwege backwards-compatibility.

Voor afnemers/gebruikers van de productinformatie (bijvoorbeeld een Life Event portaal of een website voor Regelhulp) geldt: houd er rekening mee dat er nog overheden zijn die de oude productnamen gebruiken. Een website voor regelhulp zal voor gemeentelijke informatie over loophulpmiddelen dus moeten zoeken naar producten met het label 'loophulpmiddel' maar ook 'rollator'. Alle informatie om de relevante productnamen te vinden is in diverse gestructureerde formaten beschikbaar!

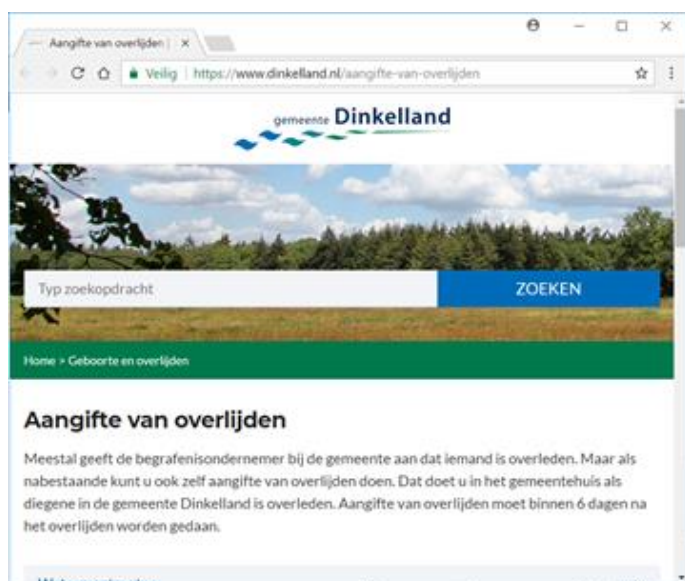
Voor *kenmerken* van Uniforme Productnamen (zoals alternatieve namen of thema's) is overigens *niet* gegarandeerd dat deze altijd zullen blijven bestaan.

Classificeren van productpagina's in Samenwerkende Catalogi

Bij publicatie op internet van overheidsinformatie worden metadata toegevoegd. Hierdoor wordt de informatie beter vindbaar en kan hergebruik plaatsvinden. In het geval van informatie over producten en diensten gaat het bijvoorbeeld over de naam van het product, het bevoegd gezag, de doelgroep en trefwoorden. De Uniforme Productnaam is ook een vorm van metadata voor producten en diensten. De Samenwerkende Catalogi standaard schrijft voor welke metadata nodig zijn voor uitwisseling van productinformatie.

De Uniforme Productnaam kent u aan een product toe wanneer het product 'overeenkomt met' een productnaam van de UPL. In het geval van productpagina's met meerdere producten, kunnen dat ook meerdere productnamen zijn. Wanneer het product inhoudelijk iets anders betreft, dan dient de Uniforme Productnaam niet toegekend te worden.

Een voorbeeld:

De UPL kent hiervoor de uniforme productnaam 'overlijdensaangifte':

overlijdensaangifte	http://standaarden.overheid.nl/owms/terms/overlijdensaangifte
---------------------	---

Metadata worden doorgaans ingevoerd en beheerd in de redactieomgeving van het Content Management System (CMS) van de website. Soms is er een aparte omgeving, applicatie of module voor het beheer van de productcatalogus. De meeste van deze systemen, zeker voor de overheidsmarkt, ondersteunen in ieder geval de metadata die Samenwerkende Catalogi voorschrijft. In het bovenstaande voorbeeld wordt bij het metadateren van het product 'Aangifte van overlijden' de UPL-naam 'overlijdensaangifte' geselecteerd:

Productnaam	Aangifte van overlijden
Uniforme productnaam	overlijdensaangifte ▼

Vrijwel alle CMS'en van decentrale overheden, waaronder veel open-source producten, ondersteunen de UPL in hun Samenwerkende Catalogi module. Daarbij zijn er wel verschillen in de implementatie. Systeem- en contentleveranciers kunnen nadere informatie geven over de wijze waarop zij de UPL ondersteunen.

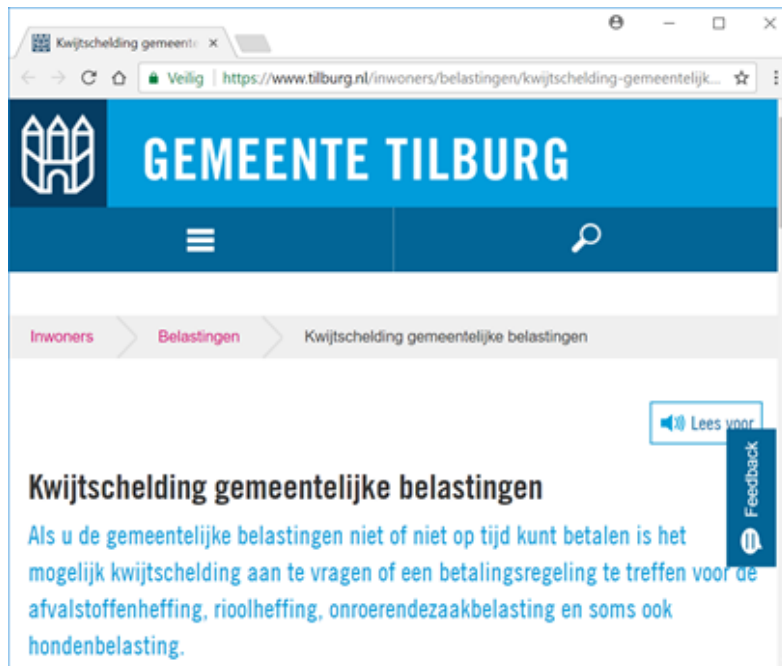
Enkele CMS'en ondersteunen de UPL niet: redacteurs kunnen dit metadatakenmerk niet invullen. Voor gebruik van de UPL geldt momenteel immers géén verplichting, en ook technisch gezien is het géén verplicht veld in Samenwerkende Catalogi.

Voor wat betreft de wijze waarop de UPL-namen worden ingevoerd bestaan dus, afhankelijk van het CMS systeem, verschillende mogelijkheden zoals:

- Het CMS importeert een generieke productcatalogus van een contentleverancier, waarbij de Uniforme Productnamen al zijn toegekend, en al dan niet nog te wijzigen zijn;
- Het CMS importeert altijd de actuele lijst met namen en URI's, zodat de redacteur bij het aanmaken of wijzigen van producten en diensten slechts hoeft te kiezen uit een lijst met voor hem vertrouwde namen;
- Het CMS bevat een lijst die bij een update van het CMS wordt geactualiseerd. De redacteur hoeft ook hier slechts te kiezen uit een lijst met voor hem vertrouwde namen, maar moet bij het publiceren van nieuwe producten bijvoorbeeld wachten op de update;
- Het CMS ondersteunt slechts handmatige invoer van de UPL-namen en hun URI's (identifiers). De redacteur zoekt ze op via standaarden.overheid.nl. Uiteraard dient zowel de naam als de URI volledig overeen te komen met de betreffende waarden uit de lijst. Verkeerd gebruik van hoofdletters, spaties en 'underscores' kan daarbij tot fouten leiden.

Voor wat betreft de fijnmazigheid of granulariteit geldt dat een product mag worden gelabeld met meerdere uniforme productnamen, en dat een uniforme productnaam als label mag worden gebruikt voor meerdere producten.

Bijvoorbeeld: de gemeente Tilburg heeft één product(pagina) voor zowel kwijtschelding van belastingen als de betalingsregeling:

Dit product mag daarom gelabeld worden met zowel de uniforme productnaam 'belastingkwijtschelding' als 'belastingbetalingsregeling'.

Er is een verschil tussen pagina's waarop meerdere producten en diensten worden beschreven en pagina's die slechts doorverwijzen naar meerdere producten en diensten. Een voorbeeld van die laatste categorie is een pagina 'Vergunningen' waar wordt doorverwezen naar alle productpagina's waar vergunningen worden beschreven. Doorverwijspagina's zijn géén productpagina's maar onderdeel van de navigatie. Als zij al in de productcatalogus zijn opgenomen, dienen ze niet van Uniforme Productnamen te worden voorzien.

In de praktijk blijkt dat sommige CMS 'en maar één Uniforme Productnaam toestaan per product. Dit is geen juiste implementatie van de Samenwerkende Catalogi standaard en kan ervoor zorgen dat producten en diensten niet kunnen worden gevonden.

Uiteraard is het toegestaan om dezelfde Uniforme Productnaam toe te kennen aan meerdere producten en diensten in de catalogus, indien de productinformatie als (onderdeel van) meerdere producten en diensten wordt gepresenteerd.

Bijvoorbeeld: indien de informatie over de inzameling van plastic afval zowel op de algemene pagina over afval als op een specifieke pagina over plastic afval wordt gepresenteerd, kan de Uniforme Productnaam 'afvalinzameling plastic' aan beide worden toegekend.

Blijkt bij het toekennen van Uniforme Productnamen dat er nog geen Uniforme Productnaam bestaat voor het betreffende product? Of is er géén Uniforme Productnaam die inhoudelijk overeenkomt met uw product? Dan zijn er, afhankelijk van het CMS, twee opties:

- De UPL kent een waarde 'UPL-naam nog niet beschikbaar', die kan worden ingevoerd of geselecteerd;
- Het gehele metadataveld kan worden weggelaten, het is immers geen verplicht veld.

Er is een technisch verschil tussen het weglaten en het *leeg* laten van de UPL-naam: het eerste is toegestaan, het tweede niet. Als een UPL-naam wordt meegegeven, dan dient die gevuld te zijn en exact overeen te komen met een productnaam uit de lijst.

Leveranciers van Content Management systemen zijn uiteraard vrij om de UPL en haar kenmerken op verschillende manieren in hun producten te verwerken. Zo kunnen bijvoorbeeld de Thema's, Alternatieve Namen en Bestuurslagen gebruikt worden om het redacteurs makkelijker te maken de juiste Uniforme Productnaam te vinden en selecteren.

Gebruik van de UPL in Samenwerkende Catalogi API

Wanneer de producten en diensten zijn voorzien van Uniforme Productnamen in de Samenwerkende Catalogi export, kan gericht naar specifieke productinformatie van de deelnemende organisaties worden gezocht middels de Samenwerkende Catalogi API. Vervolgens kunnen eindgebruikers (burgers en bedrijven) worden doorverwezen naar de juiste vindplaats op de website van de aanbieder. Het doorverwijzen zónder het gebruik van Uniforme Productnamen is, met name voor decentrale productinformatie, een complex, grotendeels handmatig en foutgevoelig proces.

De Samenwerkende Catalogi productinformatie kan worden opgevraagd via de API van de overheid.nl zoekdienst, zoals beschreven in de SC-specificatie:

<https://www.logius.nl/diensten/samenwerkende-catalogi/>

Dit koppelvak biedt ook de mogelijkheid om producten en diensten op te vragen op basis van Uniforme Productnaam.

Bijvoorbeeld: om gericht te zoeken naar productinformatie van gemeente Maastricht over de bijzonderebijstandsuitkering van gemeente Maastricht, kan de SC collectie bevraagd worden met de argumenten 'bevoegd gezag = Maastricht' en 'uniforme productnaam = 'bijzonderebijstandsuitkering'.³

Dit koppelvak is in meer detail beschreven op Github:

<https://github.com/zoekdienst-sc/zoekdienst-sc.github.io>

Hoe de producten en diensten vervolgens geïntegreerd worden in de gebruikersinterface of -dialoog is geheel aan de betreffende applicatie of website. Omdat de Samenwerkende Catalogi collectie een verzameling metadata is – de daadwerkelijke productinformatie staat op de website van de aanbieder – zal dit doorgaans de vorm aannemen van doorverwijzing met hyperlinks.

Uiteraard is het op deze manier ook mogelijk om producten en diensten te bundelen, zoals per thema, doelgroep of op basis van een situatie:

- Thema: per thema wordt gespecificeerd welke productnamen relevant zijn. Vervolgens wordt de Samenwerkende Catalogi collectie doorzocht met de betreffende Uniforme Productnamen. Bijvoorbeeld: gaat het over het thema Horeca, dan wordt gevraagd naar productinformatie met de Uniforme Productnamen 'terrasvergunning', 'drank- en horecaverunning', 'horecabedrijf exploitatievergunning', etc. De gevonden producten worden vervolgens op de thema-pagina gepresenteerd, eventueel gelokaliseerd wanneer ook de plaats van de gebruiker bekend is;
- Doelgroep: voor een specifieke doelgroep geldt hetzelfde: verzamel de betreffende uniforme productnamen en doorzoek daarmee de Samenwerkende Catalogi collectie. Bijvoorbeeld: voor straatartiesten is uiteraard de uniforme productnaam 'straatartiestoptreden ontheffing' relevant, maar kan in sommige gevallen ook de geluidsontheffing en evenementenvergunning relevant zijn. Bovendien kan het zijn dat er nog organisaties gebruik maken van de inmiddels vervallen uniforme productnaam 'straatartiestoptreden toestemming'. De Samenwerkende Catalogi collectie wordt bevraagd met deze

---

³ Met 'bevoegd gezag' wordt gericht gezocht naar producten die door een bepaald bevoegd gezag worden aangeboden

vier uniforme productnamen, en de gevonden producten worden op de pagina voor straatartiesten gepresenteerd en eventueel gelokaliseerd wanneer ook de plaats van de gebruiker bekend is;

- Situatie: zowel voor burgers als bedrijven kunnen producten en diensten gegroepeerd worden voor een specifieke situatie (ook wel 'business events' en 'life events' genoemd). Net als in de twee bovenstaande voorbeelden worden alle relevante uniforme productnamen verzameld en gebruikt om de Samenwerkende Catalogi collectie te bevragen. Bijvoorbeeld: op een pagina over 'overlijden' worden producten getoond met uniforme productnamen als 'overlijdensaangifte' of 'overlijdensuitkering', 'kentekenoverschrijving bij overlijden' en 'aow-uitkering'.

Om werkelijk álle producten over een bepaald onderwerp uit de Samenwerkende Catalogi collectie op te vragen, kan de zoekvraag uiteraard ook uitgebreid worden met een aantal trefwoorden. Dit is uiteraard ook van belang voor producten die niet voorzien zijn van Uniforme Productnamen: omdat niet alle CMS 'en het gebruik van de UPL ondersteunen, zijn er organisaties waarvan de gehele catalogus nog niet van Uniforme Productnamen is voorzien!

Door de zoekmogelijkheden (Uniforme Productnaam en trefwoord) los van elkaar te gebruiken, kunnen de resultaten in de gebruikersinterface ook apart worden gepresenteerd.

Bijvoorbeeld:

- De treffers op basis van Uniforme Productnaam bovenaan omdat ze het meest specifiek zijn;
- De treffers op basis van trefwoord slechts in het geval dat er geen producten gevonden werden op basis van Uniforme Productnaam.

Bij de Uniforme Productnamenlijst worden géén themastructuren meegeleverd voor presentatie. Gebruikers die producten en diensten in een themastructuur willen presenteren, dienen zelf de verbinding tussen thema's en uniforme productnamen te specificeren.

Geschiedenis

De UPL bestaat sinds 2010. Destijds is een lijst gemaakt op basis van wat organisaties zoal aan producten en diensten aanboden via Samenwerkende Catalogi, met een focus op gemeenten. De jaren daarna is er slechts een enkele, minimale aanpassing geweest.

In 2017 is de UPL herzien. In samenwerking met provincies en waterschappen zijn productnamen toegevoegd voor provinciale en waterschapsproducten. Daarnaast is in samenwerking met het Ministerie van Algemene Zaken een lijst productnamen voor Rijksproducten voor burgers opgesteld en toegevoegd aan de UPL.

Eind 2017 is, na consultatie van gemeenten via het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (tegenwoordig VNG Realisatie), een actualisatie van de oorspronkelijke UPL (met name gemeenteproducten) uitgevoerd. Bij deze actualisatie bleek dat in de lijst een aantal dubbele productnamen voor hetzelfde product waren opgenomen en dat in de loop der jaren een groot aantal producten en diensten is vervallen door wijziging van de betreffende wetgeving. Daarnaast is kritisch gekeken naar consistente naamgeving en het granulariteitsniveau van de productnamen. Het gevolg van de actualisatie is dat sommige namen op de UPL zijn vervallen en anderen zijn 'opgevolgd' door veelal nieuwe namen.

Vanaf 2017 heeft vier keer per jaar de UPL kwartaalrelease plaatsgevonden met daarin wijzigingen voortkomend uit wetwijzigingen of behoeften vanuit de praktijk. In de jaren 2021-2023 betrof dit vooral wijzigingen in het kader van de Single Digital Gateway.

In het derde kwartaal van 2024 zijn er veel wijzigingen doorgevoerd naar aanleiding van de nieuwe Omgevingswet, zodat de UPL nu aansluit op de wetgeving rondom het omgevingsrecht. Sinds 2025 wordt periodiek gekeken voor welke van de producten en diensten op de lijst de achterliggende wetgeving is vervallen. Deze producten worden geactualiseerd of beëindigd.

Een overzicht van de verschillende releases is te vinden op <https://standaarden.overheid.nl/upl>